

עריכת ברית מילה
לתינוקות ומבוגרים
בחדרי ניתוח
בארץ ובעולם

עלוך ברית אבות פרפראות וסיפורים לברית מילה לפי סדר הפרשיות פרשת עקב

תשפ"ב

מפעולות הארגון

בדיקת צהבת בבית
במכשיר זהה לבית החולים

ייעוץ בעניני ברית מילה

ניתן להשיג את הספרים
"סדר ליל הברית"
"פניני הברית"
"תפילות ומנהגים לברית"

משרד "ברית אבות"
רחוב דברי חיים 6 ביתר עילית
טלפון: 025022814

מהספר פניני הברית

המילה מסירה את ערלת הלב

כתוב בפרשתינו ומלתם את ערלת לבבכם וערפכם לא תקשו... צדיקים פירשו את הפסוק על ברית מילה, כי ברגע שיהודי עושה ברית, הערלה הרוחנית מוסרת מהלב ואז הלב יכול להפתח לדברים שבקדושה, ובאזנינו שמענו כמה וכמה פעמים משלוחי דרבנן העוסקים בקירוב רחוקים בברית המועצות, שהנסיין מראה אם רוצים לקרב יהודי ליהדות ולהכניס בו חיות ולחלוחית לנשמה דרושים שתי צעדים הכרחיים שיסירו את ערלת הלב והם: א) ברית המילה, שמסירה את ההתנגדות של הנפש, הבהמית לדברים רוחניים, ב) שמירת כשרות שמונעת טמטום המח, וממילא יש תשתית לקליטה הרוחנית.

ובדידי הוי עובדא מכמה אנשים שבאו בגיל המבוגר לעשות ברית, שכמה שניסו לדבר על לבם לקיים מצוות לא אבו לשמוע בשום אופן, כשמיד אחרי ברית המילה נהפך דעתם והתחילו לבקש שילמדו אתם עוד ועוד תורה ומצוות, וראינו בחוש איך שכשמסירים את ערלת הגוף, משמים מסירים את ערלת הלב.

המוהל הרב אהרן יוסף קרמר

השמר לך פן תשכח את יי אלהיך. (ח יא) לפי הטעם שכתבנו בשם בעל החינוך שהוא רושם שהניח עלינו מלך מלכי המלכים למען נזכור שאנחנו עבדיו מיוחדים לעבודתו אם כן בכלל המצוה הזאת השמר לך פן תשכח את יי אלהיך. וגם כן בכלל המצוה הזאת ולא תלכו בחוקות הגויים. היינו כמו שאנחנו רשומים בבשרנו ביחוד מכל העמים להיותנו ניכרים בין שאר האומות כי מחוייבים אנחנו להיותנו רשומים ומיוחדים בבגדינו ומלבושינו ובדיבורינו ומנהגנו, וכל זה מחוייב האדם להתבונן בעסקו במצוה הזאת אם הוא שלם בכל אלה, ואת אשר ימצא חסר לנפשו מכל הנ"ל ישוב אל יי וירחמהו. ולפי מה שהעמיק בטעם הרב מהר"ם חאגיז שהוא כריתת ברית בין שני אוהבים הנה זה כל האדם כל ימי חייו בזכרו בברית החתום בבשרנו יזכור במצוות אהבת ה' יתברך שהוא לאות ברית בינינו לבל תיפרד אהבתנו ממנו יתברך שמו והנה יתבונן האדם איך אשר ימצא את עצמו חסר ממצוות האהבה וישוב אל ה' וירחמהו: (דרך פיקודיך)

כראשונים ואעל ההרה ושני. (י ג) סופי תיבות מילה, כי היא שקולה כנגד כל התורה כולה: (רבינו אפרים על התורה)

ואהבך וברכך והרבך וגו'. (ז יג) למה הוא מקיש פרי הבטן לפרי האדמה, אמר הקדוש ברוך הוא, מה פרי אדמתך צריכים עישור אף פרי בטנך צריכים עישור וזו המילה: (מדרש רבה פרשה ג)

ופלא למה נצרך לימוד על המילה מן היקש למעשר תיפוק ליה שנכרתו י"ג בריתות וכמה מקראות באו על מצות מילה, אולי הכוונה דהוי סלקא דעתך שמצות מילה על אבי הבן כמו הכשר מצוה ורק מפני שאין הבן יכול למול עצמו הציווי על האב שיעשה בגין בנו וכו' על זה בא הלימוד שמקיש למעשר שעיקר המצוה על בעל הקרקע: (שפתי צדיק) ופירוש, שבא לשלול הדעה שאם ביטל

מילה החסיר רק מצוה אחת, לכך הקיש למעשר, מה מעשר כשלא הפרישן כל הפירות בגדר טבל, אף מילה כשמחסרה, כל הגוף בגדר טבל:

במדרש פרשת עקב איתא, בפסוק וברך פרי בטנך ופרי אדמתך מה פרי אדמתך סיגים אף פרי בטנך סיגים ומה פרי אדמתך צריכין עישור אף פרי בטנך צריכין עישור זו המילה, ולכאורה מה הברכה היא זו סיגים, אכן כמו שהמוץ והתבן המה שמירה להחייטים כמו כן הערלה היא סיג ושמירה להבדיל ולהפריש בין בני ישראל לאומות, וזהו היא התירוץ על מה שהקשה אותו הפילוסוף אי הקדוש ברוך הוא חפץ במילה למה לא נברא מהול והשיבו לו שלא ניתנו המצות אלא לצרף הבריות, פירושו שכל הערלה היא כדי שלא יתערב הסטרא אחרא אל הפנימיות, ואיתא כל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה שהקדוש ברוך הוא שם גדר וסיג ושמירה במקום שיש שם הקדושה לכן הערלה היא מרמוז שיש כאן הקדושה ומתגלה בהסרת הערלה, וכמו דאיתא במעשר שאחר מירוח בהסרת המוץ ותבן אז חייב במעשר וחל עליו הקדושה כדאיתא בתיקונים, וכן היא במילה, ונקרא מילה ברית, שכל התרי"ג מצות תלוין בה זכור ושמור מצות עשה ולא תעשה, והסרת הערלה היא בחינת שמור מצות לא תעשה והתגלות אור הפנימי הוא בחינת זכור, דכתיב וימנע מרשעים אורם היינו אור תורה שגנזו הקדוש ברוך הוא לצדיקים, ועל ידי המילה נתגלה האור כמו שכתוב לא ימנע טוב להולכים בתמים וכתוב במילה התהלך לפני והיה תמים. ועמד כולם צדיקים וכתוב אור זרוע לצדיק. ועל זה האור כתיב וירא וכו' כי טוב ויבדל. לכן הערלה היא המבדלת בין ישראל לאומות: (שפת אמת ליקוטים לברית מילה)

ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלקיך. (ח ל) פעם בסעודת ברית מילה אמר א"י הרה"ק החידושי הרי"מ זצ"ל באכילת סעודת מצוה יכולים לפעול יותר מאשר בדברים אחרים מפני שבאכילה זו יכולים לרמות את היצר הרע מפני שגם הוא נמשך אחרי זה ואז יכולים לדחות אותו ולהכניס את הקדושה: (ליקוטי יהודה)

ארץ אשר לא במסכנות תאכל בה לחם... בזמנא דישאל נטרין אות ברית אתמליאת כל טוב ולא חסר מינה נביעו, וכד לא נטרין ברית אסתלק נביעו מינה ואתמר בה ותראה היבשה עכ"ל [תרגום: כשעם ישראל מקיימים את מצות הברית הארץ מתמלאת בכל טוב ולא חסר ממנו השפע וכשלא מקיימים את הברית מסתלק השפע ומתייבש כנאמר ותראה היבשה]: (זהר חדש תיקונים כרך ב צד:)

ומלתם את ערלת לבבכם. (י טז) מובא בבית אהרן בשם צדיק אחד, במילת הערלה תמולו לבבכם, וערפכם לא תקשו עוד כי ה' אלהיכם וכו'. רצה לומר כי האור של הקדוש ברוך הוא דוחה הערלה והקליפות כולם:

דע אחי, כי בעצם קיימת כוונה פנימית מיוחדת במצות מילה, והיא כמו שאמרו בירושלמי (ברכות ט) על הכתוב (נחמיה ט) ומצאת את לבבו נאמן לפניך. אברהם אבינו עשה יצר הרע טוב, וזוהי מילת ערלת הלב שעליה נאמר בסמוך וכוונת עמו הברית. לפיכך אנו מברכים להכניסו בבריתו של אברהם אבינו, כלומר לא רק מילת ערלת הבשר אלא שלימות המצוה שהיא מילת הלב כמו שקיימה אברהם אבינו והיא היא בריתו, ומפורש הוא בכתוב (ירמיה ד') המולו לה' והסירו ערלת לבבכם. כי על ידי המילה זוכים אחר כך גם למול את ערלת הלב, וזוהי עומק הכוונה בתמידות מצוה זו שכתב רבינו חיים אור זרוע, שהרי מילת הלב היא דבר תמידי הנמשך בכל עת, והוא שאמרו בזוהר הקדוש (ח"ג קס) קודשא בריך הוא לא בעי מינן אלא ליבא ויסתמרון ההוא רשימא קדישא, ולכאורה מה הקשר בין הלב לאות ברית קדש, אמנם לדברינו הרי שניהם אחד, כי שלימות המילה היא דייקא בטהרת הלב, ולפיכך אמר הקדוש ברוך הוא לאברהם אבינו עליו השלום בצוותו אותו על המילה (בראשית יז) התהלך לפני והיה תמים. כי על ידי מצוה זו יזכה להיות תמים עם השם יתברך, וכמו שאמרו (נדרים לב:): בתחילה המליכו על רמ"ג אברים ולבסוף על רמ"ח אברים, ופירש הר"ן, שבתחילה המליכו הקדוש ברוך הוא על אבריו שהם ברשותו לזוהר מעבירה, אבל עיניו ואזניו של אדם אינם ברשותו שהרי על כרחו יראה בעיניו ובאזניו ישמע, ולבסוף כשנימול המליכו הקדוש ברוך הוא אפילו על אלו שלא יסתכל ולא ישמע כי אם דברי מצוה: (באר משה)

הגאון ר' **עקיבא איגר** (בשו"ת מהדו"ק מ"ב) ביאר את הפסוק אם לא בריתי יומם ולילה שדרשוהו חז"ל לענין מילה, ופירש שבלעדי מצוות מילה שעל ידי זה בא האדם לשערי תורה להגות בה יומם ולילה, אזי חקות שמים וארץ לא שמתו כיון שלימוד התורה נגרר מתוך המילה שעל ידי שיזכה למול ערלת לבבו ישכיל בתורה ומצוות:

ומלתם את ערלת לבבכם. מה ענין מילה זו לכאן, אלא לפי שאמרו חכמינו זכרונם לברכה (נדרים לא:): גדולה המילה שאלמלא המילה לא נתקיימו שמים וארץ וכו', וכבר אמרנו שמילה חיזונית זו תכליתה להביא לידי מילת ערלת הלב הפנימי לכך נאמר הן לה' אלהיך השמים וגומר. הוא יתברך בראם וכוננם והיה בידו יתברך לבראם על אופן אחר שלא יהיה קיומם תולה במילה זו שאתה מקיים ולמה עשה זה, אלא לפי שרק באבותיך חשק ה' מכל העמים וגומר. ובמה יודע איפא למה חשק בהם יותר מבזולתם ונפלינו מכל העמים ולמה זה ועל מה זה ומה תשובה ישיב כי ישאלך השואל מחר על זה, והיתה תשובתך הרמתה ענין המילה, לומר שבזכות המילה נתקיימו שמים וארץ. אם כן התבל ומלואה יותר ראויין ישראל ליורשה מכל האומות כי יש להם חלק בקיומו והרי הם כאילו נעשו שותפים להקדוש ברוך הוא ביצירה מאחר שהם מקיימים המילה...לפיכך ומלתם את ערלת לבבכם. הווי זהירין וזריזין במצוות המילה כי בה ולא בזולתה תגלה ותראה לעיני העמים

אהבתכם וטעם החשק שיש לו יתברך בכם יותר מבהם לפי שעל ידכם יתקיימו שמים וארץ כאמור, וסמך אומרו כי ה' אלהיכם הוא האלהים וגומר עושה משפט יתום וגומר, ומכאן למד רבי יוחנן (מגילה לא.) שבכל מקום שאתה מוצא גדולתו של הקדוש ברוך הוא שם אתה מוצא ענותנותו וכו', ורצה ליתן טעם למה ששיתף הקדוש ברוך הוא אליו את ישראל ביצירה וזה לרוב ענוה שבו ובזכות המילה המסבבת מדת הענוה: (עוללות אפרים)

דברי אלה על לבבכם. (יא יח) סופי תיבות מילה, כי היא (נדרים לב.) שקולה כנגד כל התורה כולה: (רבינו אפרים על התורה)

למען ירבו ימיכם וימי בניכם על האדמה. (יא יד) וימי בניכם על האדמה, ס"ת מילה: (טהרת יום טוב)

אשכחן סגולה במילה כמו התורה לענין אריכות ימים, כמו שכתוב (שבת קל.) רבי אליעזר אומר, אם לא הביא כלי מערב שבת מביאו בשבת מגולה. ואמרו בגמרא אמר רבי יצחק עיר אחת היתה בארץ ישראל שהיו עושין כרבי אליעזר והיו מתים בזמן ולא עוד אלא שפעם אחת גזרה מלכות הרשעה גזרה על ישראל על המילה ועל אותה העיר לא גזרה: (אות ברית דף ריא.)

ידוע מה שכתב רבינו האר"י ז"ל (בשער טעמי המצות בסוד המילה) שיש ע"ח אורות חסדים בענין שלשה הויות, אך השמונה אורות הם מכוסים והשבעים הם מגולים, ואלו השבעים המגולים נמשכים על ידי המילה, ונרמזו באותיות מל דמילה שהוא מספר ע', וזה סוד (בראשית כא) ביום הגמל את יצחק. ודרשו רבותינו ז"ל ה"ג מ"ל, שחילוק אותיות הג שהם ח' אורות המכוסים מן אותיות מל שהם שבעים אורות מגולים עיין שם, ואמרתי בסייעתא דשמיא, לכך כלי המילה נקרא אזמל, שהוא א"י מ"ל, א"י ח' אורות המכוסים, ומ"ל ע' אורות המגולים, נמצא באזמל שהוא כלי המילה נרמזו בו אורות המכוסים ואורות המגולים, ולהכי סבירא ליה לרבי אליעזר שיביא הכלי שהוא האזמל מגולה משום חיוב מצוה מפני שבו נרמזו אורות המגולים גם כן, וידוע קצבת חיי אדם הם שבעים וזו מיתה בזמנה, ולכן בזכות חוב מצוה שהיו עושין כרבי אליעזר להביא האזמל שבו רמוז שבעים אורות המגולים היו מתים בזמנם שהוא שבעים שנה: (בניהו בן יהוידע)

כל המקום אשר תדרוך כף רגלכם לכם יהיה מן המדבר. (יא כד) לכם יהיה מן המדבר. ר"ת מילה, כי בזכות שמירת הברית יירשו ישראל לעתיד את כל עשרה אומות: (טהרת יום טוב)

פחדכם ומוראכם יתן ה' אלקיכם על פני כל הארץ. (יא כה) ס"ת מילה: (טהרת יום טוב)

ימי הילולא של צדיקים בשבוע זה

הרה"ק ר' אברהם מרדכי ב"ר בנימין זאב יעקב מפינטשוב זצ"ל. תקפ"ד.	יום ראשון י"ז מנ"א
הרה"ק ר' שלמה חיים מקוידינוב זצ"ל בהרה"ק ר' אהרן מלעכוויטש זצ"ל. תרכ"ב.	
הרה"ק ר' שלמה חנוך בהרה"ק ר' יחזקאל מראדומסק זצ"ל הי"ד. תש"ב.	יום שני ח"י מנ"א
הגאון ר' יעקב ב"ר מכיר כולי (ילקוט מעם לועז) זיע"א. תצ"ב.	יום שלישי י"ט מנ"א
הרה"ק ר' מנחם נחום בהרה"ק ר' יצחק מבאיאן-טשערנוביץ זצ"ל. תרצ"ו.	
הרה"ק ר' שמעון שלום ב"ר מנחם מאמשינוב זצ"ל. תשי"ד.	
הרה"ק ר' אלכסנדר סנדר בהרה"ק ר' יצחק אייזיק מקומרנא זצ"ל. תקע"ח.	יום חמישי כ"א מנ"א
הגאון ר' חיים בהג"ר יוסף דב מבריסק. תרע"ח.	
הרה"ק ר' אהרן בהרה"ק ר' ישכר דב מבעלזא זצ"ל. תשי"ז.	
הרה"ק ר' ישראל משה בהרה"ק ר' אברהם יעקב מסדיגורא זצ"ל. תש"פ.	
רבינו מרדכי ב"ר הלל אשכנזי (מרבותינו הראשונים) ז"ל.	ערש"ק כ"ב מנ"א
הרה"ק ר' מאיר בהרה"ק ר' יעקב מפרמישלאן (תלמיד הבעש"ט) זצ"ל. תקל"ג.	
הגאון ר' יעקב ישראל ב"ר חיים פרץ קניבסקי (קהילות יעקב-הסטייפלר) זיע"א. תשמ"ה.	שב"ק פרשת עקב

סיפורי צדיקים מיומא דהילולא הרה"ק ר' אהרן מבעלזא זיע"א

חשיבות שלום זכר

להורים בירושלים נולד פעם ילד, שכל פעם שהיה צריך לומר איזה דבר שבקדושה לא רצה בשום אופן לאומרו וגם ללמוד לא רצה, למרות שהיה כבר כבן שש שנים וכבר דיבר יפה, בצר לו החליט האבא שאף שאינו נמנה על עדת החסידים מכל מקום ילך לתנות את צרתו לפני מרן מורנו הרבי אהרן מבעלזא זי"ע, בהיותו בקודש פנימה שח את לבו ובקשתו, ציוה מרן זי"ע לגבאי הרה"יח שלום פויגל ז"ל לשאול את האב, אם עשה שלום זכר לבנו בעת שנולד, ענה בפשטות גדולה שוודאי עשה שלום זכר, כי חשב בדעתו מדוע ישנה בבנו זה משאר בניו שלא לעשות לו שלום זכר, ובוודאי כן עשה, ברם, מרן זי"ע שוב שאלו, האם עשה שלום זכר, והני"ל ענה שוב, שוודאי עשה שלום זכר, שוב לא הרפה מרן זי"ע משאלתו האם עשה שלום זכר לבנו זה, שעליו התלונן, כאשר ראה אבי הילד שמרן זי"ע שואל בשלישית אותה שאלה, אימץ קצת זכרונו, ונזכר שאכן, היות וילד זה נולד בערב שבת קודש ממש לפני זמן כניסת השבת, לא היה לו זמן להכין שלום זכר, ולא עשה לו כלל שלום זכר, וביום שישי שאחריו כבר היה הברית, ושוב לא עשה עבורו שלום זכר, וענה זאת למרן זי"ע, אמר לו מרן זי"ע, אגיד לך מהו הענין של השלום זכר, כאשר נולד ילד אזי מיד בא עמו היצר הרע, כמובא בגמרא משננער לצאת ממעי אמו, והוא מבקש להפריעו ולהסיתו שלא ילמד ולא יתנהג כיהודי חס וחלילה, ולכן עושים שלום זכר, ובאים חברים קרובים וידידים ומברכים את אבי הילד שיזכה להכניסו בבריתו של אברהם אבינו ולגדלו לתורה ולחופה ולמעשים טובים, ועל ידי ברכתם של יהודים מתבטל הסטרא אחרא, וכיון שהוא לא עשה שלום זכר לבנו זה, חסרים לו הברכות הללו ולכן אינו רוצה ללמוד ולומר דברי קדושה, אשר על כן העצה היעוצה היא, שבשבת הבאה יעשה שלום זכר, ויקרא לכל האנשים שרצה לקראם אז אילו היה עושה אז שלום זכר, ועל ידי שיבואו ויברכו אותו יתחיל ללמוד ולומר כל דבר שבקדושה: (בעלזער נייעס פרשת תצוה תשס"ג)

האדמו"ר כיבד את חמיו בסנדקאות

לר' זלמן הופמאן הי"ו אחד ממשמשי כ"ק מרן הרה"ק ר' אהרן מבעלזא זי"ע נולד בן והברית היה צריך להיות בראש השנה, נכנס איפוא לפני ראש השנה אל הקודש פנימה לכבד את מרן רבינו הקדוש בסנדקאות, מרן זי"ע השיב לו על אתר, הנני מקבל את הצעתך וכבר אין הכיבוד שייך לך, והמשיך בדבריו הקדושים, ברם איני מבטיחך אם אהיה בעצמי סנדק אם לאו, והנה כאשר הגיעה השעה של הברית מילה לפני תקיעת שופר, פנה כ"ק מרן זי"ע אל חמיו הרה"צ האדמו"ר ממאקווא זצלה"ה וכיבדו לשמש כסנדק: (ביתו נאווה קודש)

טבל כל ראשי אצבעותיו והכניסן לפה התינוק

סיפר הגאון המפורסם רבי יצחק שלמה אונגר זצ"ל לימים אב"ד חוג חתם סופר בני ברק, שכובד בעמידה לברכות, ומרן האדמו"ר מהר"א מבעלזא זי"ע, שלא היה סנדק ולא מוהל, טבל את כל ראשי אצבעותיו הקדושים בתוך הכוס והכניסן בחדא מחתא אל פיו של הנימול: (ביתו נאווה קודש)

להקדים הברית בבוקר בגלל זריזים

היה זה בחודש אדר תשט"ז כשבן נולד לזקיני הרה"ח ר' שלמה לייב ע"ה וכיבד את דו"ז הרה"ה ר' שמואל פארגעס ע"ה בסנדקאות ר' שמואל נענה לגיסו וקיבל את ההזמנה לנסוע ממאנטריאל לאנטווערפן כשבדעתו לעלות ולחוג בדיצה את חג הפסח בצל קדשו של כ"ק מרן מהר"א מבעלזא זי"ע לסוף נדחה הברית ונסע ר' שמואל לארה"ק, בחול המועד פסח הודיעו לר' שמואל שמתעתדים לעשות הברית באסרו חג, ונכנס ר' שלמה אל הקודש לשאול בדעת מרן ז"ל אם אכן ימתינו לו ולעשות הברית אחר הצהריים כדי שיוכל להגיע לסנדקאות או לא, ואמר לו מרן הרי כתיב במצות מילה זריזים מקדימים למצוות ועל כן אין לאחרו אלא יכבד אדם אחר בסנדקאות כדי להקדים הברית בהשכמה כנהוג: (בקדושתו של אהרן)

היו שותפים במצוות המילה
ליהודים "מבוגרים" עולי חבר העמים
שהבריתות נעשים בחדרי ניתוח,
עלות כל ברית 3500 שקלים לשלם לחדר הניתוח
ובזכות זה תראו נחת מכל יוצאי חלצכם, אמן.

לעילוי נשמת ר' יעקב צבי ב"ר יצחק מאניס ז"ל הולצמן

ברית אבות: רחוב דברי חיים 6 ת.ד. 3044 ביתר עילית טלפון: 025022814

ניתן לתרום בנדרים פלוס על שם ברית אבות